

Debatt

Frejborg och Liljestrand

Det är nog tämligen sällsynt att språkliga undersökningar väcker en sådan indignation som Liljestrands **Keikka och pilkhalare** (Språkbruk 2/83) gjort, åtminstone att döma av Johanna Frejborgs reaktion. Är arvet från Bergroth verkligen så starkt att finlandssvenskarna skäms för sin egen språkvariant och inte tål att den jämförs med rikssvenskan?

Det är tydligt att Frejborg ser pekpinnar och angrepp, fastän det rör sig om sakliga konstateranden om vad som skiljer finlandssvenskt språkbruk från rikssvenskan.

Frejborgs inställning är symtomatisk och farlig såtillvida att den motarbetar all seriös forskning om finlandssvenskan. Det är alltid lättare att upptäcka särdrag i andra språkvarianter än ens egen, vilket gör att rikssvenskar i vissa avseenden behövs för att kartlägga det specifika i finlandssvenskan. Det betyder ju ingalunda att finlandismer döms ut, bara att de åskådliggörs. Sedan är det språkvårdarnas sak att ta ställning till vad som är "god" svenska.

Frejborg anser själv att det behövs fler ordböcker och att journalisterna ofta har svårigheter just för att de saknar kontrollinstrument i sitt arbete. Men hur tror hon att ordböcker kommer till? Ordböcker bygger

Margareta Gustafsson är lärare i svenska vid tekniska högskolan i Tammerfors och Christina Mellin rikssvensk lektor vid Tammerfors universitet. De har båda deltagit aktivt i debatten om finlandssvenskan bl.a. i Vasabladet.

ju på forskning och språkliga undersökningar av den typ som bl.a. Liljestrand bedriver. Förutsättningen för en finlandssvensk ordbok är följaktligen resultatet av sådana undersökningar som Frejborg mer eller mindre ironiserar över i sitt inlägg.

Frejborg är vidare rädd för att finlandssvenskarna berövas sin identitet genom att alltför mycket tvingas följa rikssvenskan. Kanske har hon rätt, men frågan är om nybildningar efter finskt mönster är mer förknippade med finlandssvensk identitet. Faran i språklig isolering får inte heller underskattas.

Frejborg verkar vara inne på den linjen att finlandssvenskan borde jämföras med andra nordiska språk som norskan och danskan, dvs. att finlandssvenskan kan gå sin egen väg. Hittills har den finlandssvenska normen grundat sig på rikssvenska språkbeskrivningar. Hur skall det då bli i framtiden? Menar hon att man i Finland skall producera egna ordböcker och grammatikor i samma takt som språket avlägsnar sig från den rikssvenska normen?

Är det realistiskt? Svaret är som vanligt: Ja, om man vill!

Margareta Gustafsson

Christina Mellin